

Hij doet dat. Het zal niet slechts zijn lust en zijn pogen, maar het zal werkelijkheid bij hem zijn.

Wat de apostel dus in dit woord aangeeft, is de eenheid tusschen het hemellevens van den Christen en zijn aardse leven, tusschen wat hij eenmaal zijn zal en wat hij thans is.

Zeker, er is ook onderscheid, groot onderscheid. Daar is de gehoorzaamheid van Gods kind volkomen ontplooid, hier blijft die gehoorzaamheid beperkt tot een klein beginsel. Maar in dat klein beginsel zit juist ook de éénheid, de eenheid van den wortel met stam, tak en vrucht. Al wat in het leven der zaligen uitgegroeid en tot volkomenheid gebracht zal zijn, dat vangt bij Gods kinderen hier op aarde aan. En daarin ligt de eenheid tusschen het aardse en het hemelsche leven. Wie eenmaal Gods gelijk wezen zal — dat is, wie eenmaal het beeld en de gelijkenis Gods in volmaaktheid vertoonen zal, — hij zal in dit leven zichzelf, zijn hart en zijn leven, reeds aangrijpen om het te reinigen en te heiligen overeenkomstig de reinheid en de heiligheid van zijn God. „Een iegelijk, die deze hope op Hem heeft, die reinigt zichzelf, gelijk Hij rein is.“

Doen wij dat?

Niet in oppervlakkigen zin, zoodat wij slechts uitwendig een heilig gewaad hebben aangetogen, dat wij elken dag weer zorgvuldig in de Christelijke plooiën strijken, maar waaronder wij onze oude natuur onveranderd laten voortleven; doch reinigen wij onszelf, gelijk Hij rein is? Dat wil zeggen: Is God ons voor oogen komen te staan, als die God naar Wiens beeld wij geschapen zijn en die vorderen mag, dat elke trek in ons aan Hem gelijkvormig zij? Is God in ons leven gekomen, om Zijne schoonheid en reinheid ons te laten zien, een schoonheid en reinheid, die ons veroordeelde en die niettemin in ons den lust opwekte, daarnaar te beantwoorden?

Is de Heere onze God zélf ons voorbeeld? „Reinigen wij ons zelve gelijk Hij rein is?“

Er zijn helaas zoovelen, die zich voor den Heere verschuilen. Die Hem niet willen zien in Zijne reinheid, omdat zij aan eigen onreinheid begeeren vast te houden. Indien zij nochtans hope hebben op de hemelsche zaligheid, dan moet hun gezegd worden, dat die hope valsch is. De volkomen reinheid van het hemellevens zal hier moeten beginnen; zoo ze in dit leven niet aanvangt, zal ze in de eeuwigheid niet voltooid kunnen worden.

Maar wie zichzelf reinigt, gelijk Hij rein is, die mag „deze hope“ hebben: de hope om eenmaal volkomen rein te zijn, en het voltooide beeld Gods te verloozen.

Niet, dat deze reiniging de grond der heilsoverwachting gaat uitmaken. Neen, want het eigenaardige is, dat de mensch, die zich in waarachtigen zin zelf tot heiligmaking, afmeer den grond in zichzelf en gaaf verliezen, al droeviger zijne eigen onreinheid inziet, en al pijnlijker ontdekt wordt aan het verlies van het beeld Gods. Die mensch komt hoe langer hoe sterker tot de overtuiging, dat hij geene hope in zichzelf meer te groonden heeft. Zijne hope gaat eene andere richting uit. De apostel zegt: „Een iegelijk, die deze hope op Hem heeft“ — op Hem; op den barmhartigen God, die in Jezus Christus goddeloos aanneemt tot Zijne kinderen; op Hem richt zich de hope. Van God alleen, van Zijne genade zal het heilgoed komen.

En daarom, — onze reiniging is geen grond onzer hope. Maar ze is van die hope het kenmerk. Ze is het waarmerk, dat onze hope echt is, en niet bedriegen zal.

Sta de gemeente er naar, dat zij dit kenmerk aan zich bevinde. Het is onmogelijk, dat zij hope zou hebben „Hem te zullen zien gelijk Hij is“, en zich niet voor die ontmoeting zou gereed maken. Al wie den Brudegom tegemoet reist, zal zich tooien in het bruiloftskleed. En daarom behooren de hope en de reiniging van ons zelve bij elkander. De hope op eeuwige volmaaktheid zal ons aansporen tot heiliging van hart en leven; en die heiliging zal door hare ontdekking en verootmoediging weer prikkel zijn, om te sterker onze hope op Hem te stellen. Toldat de tijd komt, waarin de hope vervuld is, en de reiniging verkregen, — en wij rein zullen zijn, gelijk Hij rein is.

v. A.

KERKELIJK LEVEN.

Synode-Indrukken.

XXV.

Bezwaarschrift Ds. S. P. Vermeer.

Dit bezwaarschrift vormt een nog al sterk contrast met de vorige, welke door ons werden besproken.

Vooral als men de bijzonder hoffelijke missives van Ds G. R. Kuiper en van Dr B. Wielenga er naast legt, maakt het een zeer onprettigen indruk.

Het is inderdaad aan alle bescheidenheid gespeend.

Toch zou men van iemand, die nog geen drie jaar predikant was, toen hij dit bezwaarschrift niet slechts de Synode, maar ook de wereld inzond — hij had het van te voren reeds ter publikatie gestuurd naar het „Handelsblad“! — verwachten, dat hij genoemde predikanten, die zooveel meer dienstjaren tellen, in bescheidenheid zou overtreffen, of neen, dat was niet mogelijk, maar dan toch in bescheidenheid zou trachten te evenaren.

En nu doen wij er niet aan mee, om iemand neer te zetten met het argument, dat hij nog zoo jong is.

Aan de hooghartigheid van hen, die als voornameste pijl uit hun koker haalden de bewijsvoering (?): „waar haalt gij het recht van spreken vandaan, gij komt pas kijken“, hebben wij ons meer dan eens geërgerd.

Het „niemand verachte uw jonkheid“, dat Paulus aan Timotheus schreef, wenschen wij hoog te houden.

God heeft zich meermalen van jeugdigen bediend om in Zijn kerk wat groots tot stand te brengen.

Hoe jong was Calvin niet, toen hij zijn „Instituut“ het licht deed zien!

Als Ds Vermeer bezwaren heeft en die ter Synode brengt, mag niemand hem dat euvcl duiden.

Hij heeft er gelijk recht op, dat zijn bezwaren nauwkeurig worden onderzocht, als een predikant met vijftig dienstjaren.

Maar wel mag als zedelijke eisch gesteld, dat hij een houding aanneme, welke met zijn leeftijd harmoniseert en zich niet een loon aanmatigt, waarvoor een vergrijpde in den dienst nog zou terugdeinzen.

De kerkrechtelijke commissie rapporteerde dan ook o.m.: „Ze mag daarbij de opmerking niet terughouden, dat de toon van het schrijven van Ds Vermeer haar voorkomt weinig in overeenstemming te zijn met den eerbied, die aan de Synode als de wettige vertegenwoordiging der kerken verschuldigd is; en stelt de Synode voor, in haar antwoord aan Ds Vermeer ook daarop hem te wijzen.“

Op een enkele uittaling worde hier gewezen.

Zooda men zich herinneren zal, gaf Dr Geelkerken in zijn laatste telegram de woorden der Synode niet geheel precies weer. Uit den inhoud bleek echter, dat, zelfs al zou er bij Dr Geelkerken in deze eenig misverstand bestaan — wat volstrekt nog niet behoeft — dit van geenerlei invloed was op de weigering van Dr G. om de hem voorgelegde verklaring te onderteekenen.

En nu vaart Ds Vermeer tegen de Synode uit als volgt: „Gij hebt dus iemand geschorst, van wien gij u duidelijk bewust waart, dat hij uw ultimatum niet juist opvatte. Het ligt voor de hand, dat hierdoor de indruk gewekt moest worden, dat uw Synode bewust op het conflict aanstuurde en het behouden van Dr G. per se wilde vermijden.“

Hier wordt niets meer of niets minder dan kwade trouw bij de Synode ondersteld.

De nobele zin wordt hier volstrekt gemist.

Een partikulier zou hierop hebben geantwoord: zoolang gij deze beleediging niet terugneemt, kan ik tot mijn spijt niet u korrespondeeren noch konfereeren.

Maar een Synode is lankmoedig.

Inzonderheid de Synode van Assen.

Ook vindt Ds Vermeer, dat aan Dr G. „geen aanranding van het Schriftgezag mag worden ten laste gelegd“. En dan laat hij er insinuerend — maar zonder zweem van bewijs — op volgen: „Indien er afwijking is, ware deze elders te zoeken“.

Erger nog maakt hij het in deze passage: „Uw Synode geeft een voorstelling van „inkleeding en oneigenlijken zin“, die nooit en nergens aanvaard wordt. Alles zou dan „vaag en zwevend“ worden; bijzonderheden zouden dan in ieder geval als van geen waarde wegvallen, ja, men ging op voorgang der Synode al zoo ver te beweren, dat Dr G. eigenlijk een blad uit den Bijbel wilde scheuren! Wanneer er nu maar iets van deze critiek houdbaar ware, zou ze, terecht komende op de gelijkenissen en op de Openbaring van Johannes b.v. — en voor deze moet ze dan zeker en onvermijdelijk gelden — voor deze Schriftgeleuten absoluut vernietigend zijn. Hoe veel bladzijden scheurt de Synode en passant dus wel uit den Bijbel, om dat één te behouden“.

Dit gaat een beetje op een kerkelijk „j'accuse“ lijken.

Maar wat wel de deur toe doet is dit: „Ziet hier, mijne Heeren, wat ik u ter ernstige overweging aanbied. Moge uwe vergadering, met een onvoorwaardelijk prijsgeven van een zoeken van eigen eer, macht, aanzien of hoogheid, zich laten leiden door Waarheid en Recht“.

Alzoo sprak Ds Vermeer uit Oudemirdum.

Had iemand het der Synode euvcl mogen duiden, wanneer zij dit stuk om den vorm ter zijde had gelegd?

Niettemin is de Synode er op ingegaan.

Ze is er evenwel niet diep op ingegaan.

Want de krasse termen bevatten helaas geen massieve argumenten.

Er wordt b.v. in dezen trant geredeneerd: „Door uw Synode is herhaaldelijk uitgesproken: „Het is

hier geen kwestie van exegese, maar van geloof“. Ondergeteekende meent evenwel, dat wat we naar de Schriften hebben te gelooven, nooit zonder exegese kan worden vastgesteld. Het constateeren: „dat staat er“ is altijd een daad van exegese; het gelooven, dat er dat staat, een daad van geloof“.

Tegenover de uitspraak der Synode stelt de schrijver zijn meening. Hij doet dat zoo apodiktisch als het maar kan. Hij verklaart: zóó is het en daarmee nit.

Wat moet een Synode met zulk een redeneering aanvangen?

Ontzenuwen?

Maar er zijn geen argumenten!

College gaan geven over de verhouding tusschen exegese en geloof?

Maar dat ligt buiten haar bevoegdheid!

Den raad geven om over te studeeren?

Maar die zou zeker in geen goede aarde vallen!

Men kan de Synode wel verwijten, dat zij zich van bezwaarschriften als dit heeft afgemaakt, toen zij antwoordde: „1o, dat de Synode in zijn schrijven geen enkel bezwaar heeft gevonden, aan de Heilige Schrift en de Belijdenis ontleend, waartuit blijkt de onhoudbaarheid der beslissingen van de Synode; 2o, dat zijn schrijven haar geen aanleiding geeft nog eens terug te komen op wat in hare rapporten, beslissingen en „Open Brief“ uitvoerig is uiteengezet“, maar wij vragen: kon zij zachtzinniger handelen?

Die zachtzinnigheid is haar van den anderen kant ook weer kwalijk genomen.

Waarom, heeft men gezegd, Dr Geelkerken in een kerkelijke procedure betrokken en Ds Vermeer niet?

Maar dan vergeet men, dat de zaak van Dr Geelkerken door de mindere vergaderingen op de Synode is gebracht, terwijl Ds Vermeer zelf een bezwaar bij de Synode indiende.

Wanneer nu de Synode iemands bezwaar ongegrond heeft verklaard, moet zij beginnen met te vertrouwen, dat hij dat bezwaar prijsgeeft.

Geeft hij het niet prijs, dan dwingen oprechtheid en eerlijkheid hem, dit ook kenbaar te maken.

Daarmee treedt dan de zaak een tweede stadium in.

Maar wie zwijgt, mag geacht worden zich van harte en ten volle te konformeeren.

Dat standpunt nam de Synode ook ten aanzien van Ds K. Spoelstra in, wiens bezwaarschrift gelukkig de boven gewraakte arrogantie miste en wiens bezwaar ook eenigszins anders was gennaceerd.

Of echter de zachtzinnigheid der Synode op Ds Vermeer heeft uitgewerkt, wat gehoopt werd?

Een artikel van zijn hand in een blad, dat stelsmatig in schismatische richting drijft, geeft daarop een ondubbelzinnig antwoord.

Het is geschreven in denzelfden stijl als het bezwaarschrift.

Daarin komen machtspreuken als deze voor:

„Assen heeft gekozen niet voor de Kerk, maar voor de secte — een heillooze keuze.“

Wat Assen gedaan heeft valt onder het oordeel: vleeschelijk. „Sectarisme streeft 't vleeschelijk gemoeid uitermate, ja, verlokt ook de „geestelijken“ op paden des vleesches“.

„Zoo ergens dan is hier openbaar, hoe Assen door den niet te keeren drang harer eigen, casuïstische, quantificeerende methode moest komen tot dingen, die als diep-onwaardig gedoe en gesel met 't heilige moeten gebrandmerkt worden.“

„Al zulk drijven werkt den dood, ja meer, onderstelt alreeds de macht des doods. Eenvormigheid is de vloek van het sectarisch leven. Terwijl velerlei sectarisme nog dienstig kan wezen om een verstoord evenwicht te herstellen, terwijl vele secten de kerk een onbetaalde rekening onder de aandacht plachten te brengen en daarin nog een zekere rechtvaardiging kunnen vinden, moet ook deze eer aan Assen als onverdiend onthouden worden.“

Zoo wordt door een predikant onzer kerken openlijk de Synode van Assen gehoond!

Dat honen verraadt zeer zeker een ernstig gebrek aan liefde voor de kerk, welke hij dient en die in kerkelijk verband staat met de overige Gereformeerde Kerken.

Ernstig dient onderzocht of hierin niet een geest tot uiling komt, welke tegen den echt Gereformeerden geest zich verzet.

Het geval is thans in een stadium gekomen, dat men het niet kan laten passeeren.

Men heeft — tenzij er nog spoedig inkeer komt — zich hier voor te bereiden op droeve gebeurtenissen.

Bezwaarschrift-Dr J. G. Ubbink.

Uit den berg van bezwaarschriften kiezen we als laatste, dat van Dr J. G. Ubbink.

Het spitste zich toe in het voorstel „dat de Synode eene commissie benoeme (leest met uitsluiting van hen, wier zaak men onderzoeken wil) tot onderzoek van de nieuwe strooming in ons kerkelijk leven, om in staat gesteld te worden, een rechtvaardig oordeel te oordeelen over deze algemeene zaak; en herstelle het geschokte vertrouwen tot op dien; ook herstelle zij tot op dien in zijn